

Sama wychowujesz dziecko? Pomoc dla osób w twojej sytuacji oferują m.in. ZUS, opieka społeczna i niektóre urzędy gminy. Przeczytaj uważnie nasz poradnik, a dowiesz się, na jakie wsparcie możesz liczyć z ich strony

Za matką samotnie wychowującą dzieci prawo uznaje nie tylko pannę, wdowę i rozwódkę, ale także osobę, która pozostaje w separacji orzeczonej wyrokiem sądu.

W ramach wsparcia ośrodki pomocy społecznej kierują takie osoby do pracy socjalnej i udzielają im bezpłatnych porad prawnych oraz opieki psychologicznej.

Samotne matki mają też pierwszeństwo w przyjęciu dziecka do żłobka, przedszkola i szkolnej świetlicy. Mogą również liczyć na dofinansowanie obiadów, wycieczek i zajęć pozalekcyjnych takich jak nauka języków obcych czy pływania. Oto co jeszcze należy się tym, którzy samotnie borykają się z wychowywaniem pociech.

Należą mi się pieniądze

- Ojciec mojej Monisi wyprowadził się od nas tuż przed jej urodzeniem, a byliśmy małżeństwem od trzech lat. To ja zażądałam rozwodu, bo nie mogłam już sobie poradzić z tym, że mąż ciągle nie ma w domu, że wciąż gdzieś wyjeżdża, a wraca podchmielony. Pomyślałam, że jak pojawi się dziecko, to nie mam co liczyć na pomoc z jego strony. Rozwód jest w toku. Liczę na

1000 zł alimentów, bo ja na razie nie mam możliwości podjęcia pracy. Ale zupełnie nie wiem, jak starać się o alimenty - opowiada Katarzyna Nazarko (28 l.), mama półrocznej Moniczki.

Skąd wziąć pieniądze

Pieniądze, które zarabiasz ledwo starczą ci do pierwszego? Nie przejmuj się. Nie wstydź się wyciągnąć ręki po pomoc. Są instytucje, które oferują wsparcie samotnym matkom.

Zasiłek rodzinny

Jest zasiłkiem socjalnym, z budżetu państwa. Nie przysługuje, jeśli na rzecz dziecka nie zostały zasądzone alimenty od ojca. Chyba że ojciec nie żyje, jest nieznany, sąd oddalił powództwo o alimenty lub zobowiązał matkę do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka.

Jeśli o zasiłek rodzinny ubiega się matka samotnie wychowująca dziecko, powinna dołączyć do wniosku prawomocny wyrok sądu orzekający separację lub rozwód. Jeśli ojciec dziecka nie żyje - akt zgonu. A także, jeśli posiada, prawomocny wyrok sądu oddalający powództwo o alimenty lub orzeczenie sądu zobowiązujące matkę do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka. W związku z uzyskaniem prawa do zasiłku rodzinnego przysługuje również dodatek z tytułu urodzenia dziecka (inny niż becikowe). Wynosi on 1000 zł. Należy wystąpić o niego nim dziecko skończy rok.

UWAGA! Dodatek ten nie przysługuje, jeśli zostało pobrane tzw. becikowe. **Zasiłek z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie urlopu wychowawczego**

Przysługuje ci, jeśli masz prawo do zasiłku rodzinnego, zdecydowałaś się na osobistą (nie w żłobku) opiekę nad dzieckiem i w związku z tym przechodzisz na urlop wychowawczy. Taki zasiłek możesz pobierać przez 2 lata. Wynosi on 400 zł miesięcznie.

Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Należy się samotnej matce, jeżeli alimenty na rzecz dziecka nie zostały zasądzone, ponieważ ojciec dziecka nie żyje lub jest nieznany. Dodatek ten wynosi 170 zł na dziecko zdrowe i 250 złotych na dziecko niepełnosprawne. Przysługuje na co najwyżej dwoje dzieci przy dochodzie nie wyższym niż 504 złote netto na osobę w rodzinie (583 złote na osobę w rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym).

PAMIĘTAJ!

Dodatek ten nie przysługuje matkom, które pobierają dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Zasiłek wychowawczy

O takie świadczenie socjalne ma prawo ubiegać się osoba, która osobiście sprawuje opiekę nad dzieckiem w trakcie urlopu wychowawczego. Jeśli samotnie wychowuje dziecko, zasiłek przysługuje przez 36 miesięcy (w przypadku dziecka chorego przez 72 miesiące).

Zapomoga z gminy

Niektóre z gmin wypłacają jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Warto sprawdzić, czy gmina oferuje ten rodzaj wsparcia i na jakie pieniądze można liczyć.

Refundacja kosztów opieki

Bezrobotna matka samotnie wychowująca dziecko do 7 lat, w momencie podjęcia pracy może liczyć na refundację kosztów opieki nad dzieckiem, o ile dochód na członka rodziny nie przekracza 351 złotych. Jeśli podjęła pracę na co najmniej pół roku - refundacja przysługuje na 3 miesiące, jeśli na co najmniej rok - na 6 miesięcy.

Taką refundację wypłaca starosta. Jest to kwota, która nie może przekraczać połowy kwoty zasiłku dla bezrobotnych, czyli 266,45 złotych. Refundacja należy się także osobom, które zostały skierowane na staż, szkolenie lub przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

PIT samotnej matki

Jesteś matką samotnie wychowującą dziecko? Koniecznie skorzystaj z preferencyjnego sposobu rozliczeń z fiskusem. Zapłacisz wtedy podatek obliczony od połowy swoich dochodów i pomnożony przez dwa. Jeżeli twoje dochody nie przekroczą pierwszego progu podatkowego, rozliczając się z dzieckiem wykorzystujesz kwotę wolną od podatku w podwójnej wysokości.

Kto może rozliczyć się z dzieckiem

Aby w ten sposób rozliczyć się z fiskusem potrzebujesz uprawomocnienia się orzeczenia sądu o rozwiązaniu małżeństwa. Na zasadach preferencyjnych masz prawo rozliczyć się dopiero za rok podatkowy, w którym rozwód się uprawomocnił. Wystarczy byś w roku podatkowym wychowywała samotnie dziecko tylko przez jeden dzień.

Dziecko musi być w roku podatkowym małoletnie (może osiągnąć pełnoletność w roku podatkowym), albo otrzymywać w tym roku zasiłek pielęgnacyjny (bez względu na wiek), albo być pełnoletnie, ale mieć nie więcej niż 25 lat i uczyć się w szkole lub studiować. Dodatkowym warunkiem jest to, by dziecko nie uzyskało w roku podatkowym dochodów, które nie są wolne od podatku dochodowego, ale i nie są rentą rodzinną.

Wspólne zeznanie podatkowe samotna matka musi złożyć nie później niż do 30 kwietnia. **PA MIĘTAJ!**

Nie możesz rozliczyć się wspólnie z dzieckiem, jeśli prowadzisz działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym 19 procent, kartą podatkową, ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych lub podatkiem tonażowym.

UWAGA!

W świetle przepisów podatkowych jesteś matką samotnie wychowującą dziecko także wtedy, gdy nie jesteś rozwódką, ale twój mąż został pozbawiony praw rodzicielskich lub przebywa w więzieniu.

Nie jesteś natomiast samotną matką, jeśli żyjesz w konkubinacie z ojcem dziecka i twój konkubent z tobą mieszka. Nawet wtedy, gdy tylko ty ponosisz koszty utrzymania dziecka.

Zwalcz o alimenty

Nie każde dziecko ma szczęście wychowywać się w pełnej rodzinie. Nie można jednak godzić się, by z tego powodu skazane było na biedę. [Rodzice](#) mają prawny obowiązek utrzymywać swoje pociechy bez względu na to, czy są małżeństwem, rozwodzą się, czy też mają wydane przez sąd orzeczenie o separacji. Nie pozwól, by twoje dziecko żyło w ubóstwie i domagaj się alimentów.

O alimenty matka występuje w imieniu swojego nieletniego dziecka. Ich wysokość zależy od potrzeb dziecka oraz możliwości majątkowych i zarobkowych ojca. Rodzice mają obowiązek dostarczać dziecku środków do utrzymania i wychowania od urodzenia, dlatego aby wystąpić z pozwem o alimenty dziecko nie musi się znaleźć w niedostatku. Alimentów można dochodzić w sądzie lub na drodze pozasądowej. W drugim przypadku jest to forma aktu notarialnego, a sąd jedynie nadaje jej klauzulę wykonalności, czyli nakaz wypełniania zobowiązań zawartych w akcie.

Pozew o alimenty składa się do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich sądu rejonowego. Taki pozew zwolniony jest z opłat sądowych. Trzeba w nim wskazać sumę dochodzonych alimentów i przytoczyć wszystkie okoliczności, które uzasadniają ich wysokość. Do pozwu trzeba dołączyć zaświadczenia mówiące o kosztach utrzymania dziecka (np. wydatkach na leczenie, edukację, odzież). Pozwany o alimenty ojciec dziecka musi złożyć w sądzie zaświadczenia o wysokości swoich dochodów. Składając wniosek o zasądzenie alimentów warto złożyć jednocześnie wniosek o wydanie wyroku zaocznego, na wypadek gdyby pozwany nie stawiał się na wezwania sądu. Pozew o alimenty można złożyć w każdej chwili, domagając się w nim pieniędzy najwyżej do 3 lat wstecz - od momentu złożenia pozwu. Jeśli kobieta była w tym

czasie w trudnej sytuacji finansowej i dowiedzie tego przed sądem, sąd przyzna zaległe świadczenie za ten okres. Osiągnięcie pełnoletności przez dziecko nie zwalnia rodzica z płacenia alimentów. Dziecko może otrzymywać takie świadczenie do czasu aż się usamodzielni, czyli zacznie zarabiać na swoje utrzymanie.

Świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego

Pieniądze z Funduszu Alimentacyjnego przysługują na dziecko, które nie ukończyło 18 lat, lub na dziecko do 25 lat, pod warunkiem, że kontynuuje naukę. Jeśli dziecko ma orzeczony znaczny stopień niepełnosprawności, ograniczenia wiekowe nie obowiązują. Fundusz Alimentacyjny wspomaga dzieci, które mają zasądzone alimenty, ale ściągnięcie ich od rodzica jest niemożliwe. Ma to miejsce, gdy komornik nie może wyegzekwować alimentów od co najmniej dwóch miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie świadczeń z funduszu. Komornik wydaje wtedy zaświadczenie o niemożności ściągnięcia alimentów. Dołącza się je do wniosku.

Na ile możesz liczyć

Świadczenie z funduszu przysługuje w takiej kwocie, w jakiej zostały zasądzone alimenty od ojca dziecka. Nie może być jednak wyższe niż 500 złotych. Dochód na osobę w rodzinie nie może przekraczać 725 złotych netto (w roku poprzedzającym rok, w którym należą się świadczenia).

UWAGA!

Świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego nie przysługuje kobiecie samotnie wychowującej dzieci, jeśli nie ma zasądzonych alimentów, ponieważ ojciec dziecka nie żyje lub jest nieznan. Nie przysługuje też np. w wypadku umieszczenia w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i w przypadku, kiedy dziecko zawarło związek małżeński.

Znajdź [dach](#) nad głową

[Domy](#) Samotnej Matki przeznaczone są dla matek lub przyszłych matek, które znalazły się w wyjątkowo trudnej sytuacji - nie mają gdzie mieszkać i są bez środków do życia, a przy tym nie mogą liczyć na wsparcie najbliższej rodziny.

Takie placówki organizowane są przez administrację rządową i samorządy. Współpracują one z fundacjami, stowarzyszeniami i organizacjami społecznymi. Można w nich znaleźć nie tylko czasowe zakwaterowanie, ale utrzymanie, opiekę medyczną i pomoc psychologa. Podczas pobytu w Domu Samotnej Matki opiekunowie społeczni pomagają w znalezieniu pracy, mieszkania i miejsca dla dziecka w żłobku lub przedszkolu. Działają tak, by samotna mama mogła się usamodzielić.

Kto może liczyć na pomoc

Matka w trudnej sytuacji życiowej może zgłosić się do miejskiego lub gminnego ośrodka pomocy społecznej. Tam zostanie skierowana do najbliższego Domu Samotnej Matki, w którym znajdzie się dla niej miejsce. Przedtem zostanie z nią przeprowadzony szczegółowy wywiad.

Tu życie, a nie przepisy, decyduje o uznaniu, czy matka wymaga, czy nie wymaga pomocy. By znaleźć dach nad głową samotna matka musi być po prostu w potrzebie (nie musi być wdową, rozwódką itp.). Takie domy powstały bowiem po to, by umożliwić kobietom i ich dzieciom bytowanie w odpowiadających godności człowieka warunkach.

- Autor: Ewa Jabłońska , TEM
- Autorzy zdjęć: Jupiterimages
- Źródło: Super Express